כרבי זירא לא אמרי. הא דלא קאמר משום קושיא דאביי דקאמר על רבא משום דרבי זירא שני לאביי שפיר: **וכיון** דדפנות מגיעות לסכך משלט שלטא ביה עינא. ולא דמי לגר מגוכה וקורת מבוי דלא משיב היכר למעלה מעשרים אע"פ שהקורה על גבי כתלים דהתם קורה טפח לא שלטו בה עינא כמו בסוכה דלתכה טוכא: **יש** בה יותר מארבע אמות אפילו למעלה מעשרים בשירה. לבסוף מסיק דרב הונא סבר מראשו ורובו ושולחנו עד ד' אמות פליגי יותר מד' אמות כשרה ותימה וכי נכשיר בתכה משהו יתר מד' אמות אם היתה גבוהה מעשרים אפילו עובדא הא ודאי אין כאן לא סוכה וי"ל דלעולם צריך הרוחב לפי הגובה לפי משהו על ד' אמות לעולם מעשרים אי נמי קיים להו לרבנן דאפילו בגובה אלף אי אפשר שלא יהא כאן לא סך פורתא אם היתה רחבה יותר מד' אמות כדאשכחן בפרק יום (יומא דף פ:) גבי כותבת הגפה דמיימבא דעתא דאמרינן כולי עלמא טובא עוג מלך הבשן פורתא: **ברבי** זירא דאמר משום צל. אבל כרבה דאמר משום מיצלנו עינא לא דאפילו רחבה טובא לא שלטא בה עינא:

במאן דלא כחד. ודברי רב חנן בר רבה בריבה טעמא דיש מפרשים משום דהוה ליה לול של תרנגולין כיון דגביהה וקטינה כולי האי אבל מחזקת עפי מבדי ראשו נפקא מבלל לול של תרנגולין לאקרויי סוכה. הכי גר"ח: **בשלמא** דר' יאשיה דרב חנן ודרב הונא לא פליגי אדר' יאשי' דלא יהיב שיעורא למשבא כו'. וכתב רבינו חננאל דיש שנוסקין פליגא: **עד** ארבעים וחמשים אמה. כי האי גוונא קתני גבי מבוי ברים עירובין (דף ב:) ולא מיקשי דלא דייק הכא אמתא ממשים כשרה אבל מינבעיא כדדייקינן ברים אלמנה ניחוניא (כתובות דף לא.) גבי אלמנה שאמתה שתים ושלש שנים ולא מצעה מזונותיה לחיבה מזונותיה ובסוף ב"ק (דף קיח:) גבי ליקחין מן הרועים אבל אם הכשר בדפנות אבל בשיעור משך לא אורי. ויש מי שנורס פליגא, ופשוטה היא. אלא רב הונא ורב חנן בר רבה נימא בהכשר סוכה פליגי, אליבא דרב. ושניגן לא כולי עלמא הכשר סוכה במחזקת ראשו ורובו ושלחנו, ובהא פליגי. מר סבר רב חנן בר רבה במחזקת ראשו ורובו פליגי, אבל אם היא רחבה יתיר מזה השיעור אפילו גבוהה מכ' אמה אפילו לת"ק כשר, וכ"ש לר' יהודה. ורב הונא סבר מבדי ראשו ורובו ושלחנו עד ד' אמות על ד' אמות פליגי, יתר מד' אמות על ד' אמות, אפילו גבוהה מכ' אמה כשרה לדברי הכל. ומוחבינן מהא דתניא סוכה שהיא גבוהה מכ' אמה פסולה. ור' יהודה מכשיר עד ארבעים וחמשים אמה. אמר ר' יהודה מעשה בסוכת הילני המלכה שהיתה גבוהה מכ' אמה (והיה) [והיו] זקנים נכנסין אצלה ולא אמרו לה דבר. ירושלמי אמרו לו מפני שהיא אשה ואין אשה מצווה במצות, ואמר להם והלא ד' בנים היו לה תלמידי חכמים. אית לך למימר בסוכת מלכה שאינה מחזקת אלא ראשו ורובו ושלחנו, אלא כשאין הדפנות מגיעות לסכך, דכך אורחייהו דעתידייא למעבד דפנתא קלילן די יהא קרוא עייל. פי' מן קדר הלכתי בלא חכמה. דייקינן מינה, דלא מייתי ראיה מסוכת הילני המלכה אלא בדבר שחלקו והביא סיוע לדבריו, עכשיו אם תאמר כשאין הדפנות מגיעות לסכך חלוקתם שפירא), שדרך המלכה לישב בסוכה כעין זו.

כולהו כרבה לא אמרי ההוא ידיעה לדורות היא כרבי זירא נמי לא אמרי ההוא לימות המשיח הוא דכתיב ור' זירא א"כ לימא קרא וחופה תהיה לצל יומם ומאי וסוכה תהיה לצל יומם שמעת מינה תרתי כרבא נמי לא אמרי משום קושיא דאביי כמאן אזלא הא דאמר ר' יאשיה אמר רב מחלוקת בשאין דפנות מגיעות לסכך אבל דפנות מגיעות לסכך אפילו למעלה מעשרים אמה כשרה כמאן כרבה דאמר משום דלא שלטא בה עינא וכיון דדפנות מגיעות לסכך משלט שלטא בה עינא כמאן אזלא הא דאמר רב הונא אמר רב מחלוקת בשאין בה אלא ארבע אמות על ארבע אמות אבל יש בה יותר מארבע אמות על ארבע אמות אפי' למעלה מעשרים אמה כשרה כמאן כרבי זירא דאמר משום צל הוא וכיון דרויחא איכא צל סוכה כמאן אזלא הא דאמר רב חנן בר רבה אמר רב מחלוקת בשאינה מחזקת אלא כדי ראשו ורובו ושולחנו אבל מחזקת יותר מבדי ראשו ורובו ושולחנו אפי' למעלה מעשרים אמה כשרה כמאן דלא כחד בשלמא דרבי יאשיה פליגא אדרב הונא ורב חנן בר רבה דאינהו קא יהבי שעורא במשבא ואיהו לא קא יהיב שעורא במשבא אלא רב הונא ורב חנן בר רבה נימא בהכשר סוכה קמיפלגי דמר סבר הכשר סוכה בארבע אמות ומר סבר הכשר סוכה במחזקת ראשו ורובו ושולחנו לא דכולי עלמא הכשר סוכה ראשו ורובו ושולחנו והכא בהא קמיפלגי דמר סבר במחזקת ראשו ורובו ושולחנו פליגי אבל יותר מראשו ורובו ושולחנו ד"ה כשרה ומר סבר מראשו ורובו ושולחנו עד ד' אמות פליגי אבל יותר מד' אמות דברי הכל כשרה מיתיבי סוכה שהיא גבוהה למעלה מעשרים אמה פסולה ורבי יהודה מכשיר עד ארבעים וחמשים אמה [6]אמר רבי יהודה [6]מעשה בהילני המלכה בלוד שהיתה סוכתה גבוהה מעשרים אמה והיו זקנים נכנסין ויוצאין לשם ולא אמרו לה דבר אמרו לו [7]משם ראייה אשה היתה ופטורה מן הסוכה אמר להן והלא שבעה בנים הוו לה ועוד כל מעשיה לא עשתה אלא על פי חכמים למה לי למיתני ועוד כל מעשיה לא עשתה אלא על פי חכמים הכי קאמר להו כי תאמרו בנים קטנים היו וקטנים פטורין מן הסוכה כיון דשבעה הוו אי אפשר דלא הוי בהו חד שאינו צריך לאמו וכי תימרו קטן שאינו צריך לאמו [8]מדרבנן הוא דמיחייב ואיהי בדרבנן לא משגחה ת"ש ועוד כל מעשיה לא עשתה אלא ע"פ חכמים בשלמא למ"ד בשאין דפנות מגיעות לסכך מחלוקת דרכה של מלכה לישב בסוכה שאין דפנות מגיעות לסכך

משום

כולהו. הכי אמרלי: **כרבה לא אמרי.** דיליף מלמען ידעו: **ההוא.** לאו בידיעה דישיבת סוכה קא אמר אלא בידיעות דורות הבאין היקף סוכות ענני כבוד הנעשה לאבות: **לימות המשיח.** לאותם סוכות יהיו לצל לעונג ולמסתור אבל סוכת מצוה אינה לצל: **תרבי.** דאין שם סוכה אלא העשוה לצל דההיא דימות המשיח משום דעשויה לצל קרויה סוכה: **משום קושיא דאביי.** דעשה מחיצות של כרזל ושיעור לא משמע להו הואיל וקרא לא דוקא ערלי נקט לא יליפינן מיניה שיעורא: **כמאן.** מהכי אמרלי דלעיל אזלא הך כו': **מחלוקת.** דר' יהודה ורבנן: **משלט שלטא בה עינא.** דרך דפנות דאי טעמא משום ערלי הוא אי משום לל בדפנות מגיעות לסכך אמאי מודו רבנן: ה"ג **מחלוקת בשאינה בה אלא ארבע אמות על ארבע אמות אבל יש בה יותר מארבע אמות על ארבע אמות אפי' למעלה מעשרים אמה כשרה כמאן כרבי זירא דאמר משום צל.** ואם תאמר קשיא דרב אדרב אמורלי גינהו ואליבא דרב: (ז) **כמאן דלא כחד.** מהכי דלעיל דמפרשי טעמא דעשרים אמה דאי משום משלט עינא דשיעורא דיותר מכדי ראשו ורובו ושלחנו (נמי) לא שלטא ולא נמי ליכא ומחיצות קבע נמי בעינא: **ראשו ורובו.** דרך סעודתן בהסיבה היתה על מטות ומסובין על לד שמאלם ואין אוכלין זקופין ויושבין כמונו לפיכך הולרך לומר ראשו ורובו לאפוקי קטנה שראשו נכנס בה ושלחנו ולא רובו או ראשו ורובו ולא שלחנו: **למשכא.** למשך הסוכה דאמר בין גדולה בין קטנה לא נמלקו אלא בשאין דפנות מגיעות: **אלא רב הונא ורב חנן.** דאמרי טעמא דרבנן בשיעורא דמשכא הוא ומר אמר ד"א ומר אמר ראשו ורובו ושלחנו: **נימא בכשר סוכה.** בארבה ובתכה פליגי דתרוייהו אית להו דכי פליגי רבנן בסוכה המצומצמת בשיעור הכשר אורך סוכה פליגי ובטפי מיהא מכשרי אפילו היא גבוהה דכיון דרויחא איכא לל שבך או טעמא אחרינא להכשירה דרב הונא סבר אי אפשר דלא יהא אפשר להעמיד מחלוקתן בפחותה מד' אמות דאם כן בגלו גבוהה מעשרים אמה פסולה דהכשר סוכה בארבע אמות כדבי דאמר לקמן הכי (דף ג.): **אבל יותר מכדי ראשו כו' כשירה.** וטעמא דפסול למעלה מעשרים לא ידיע לן כדאמרן לעיל דהך לא כחד: **ומר** סבר כדי ראשו ורובו ושלחנו. וכן ביותר עד ד' אמות פליגי בגובה וטעמא משום לל אבל ביותר מד' לא פליגי דכיון דרויחא איכא לל: **מיפיכי.** להכי אמורלי דפריכו דפלוגתא דמתני' דמפרש ואזיל: **קטן שאינו צריך לאמו.** אמרינן לקמן (דף כח.) דמייב לאנכו במצות סוכה: **מדרבנן.** שהוקיקו להרגיל את הקטן למצוה שהוא ראוי לה כדי שיהא מתוך ורגיל למצות:

משום

מסורת הש"ס

ו) [תוספ' רפ"ו], ב) [שבת כט:] [ספ נסתן], ג) [תוס' פורתא אין לו מוכן ואולי צ"ל נמי לא אלנה בה], ד) [ב"ק ל טפ"ה: נמי, ה) [וע"ע תוס' שבת ס: ד"ה הנתא וכעירובין כ: ד"ה עד וכתוכות נז. ד"ה שתים ודף ס. ד"ה ד"י וכב"מ מה. ד"ה הנתא וכנדה לז: ד"ה מרבעים],

הגהות הב"ח

(ז) רש"י ד"ה כמאן דלא הל"ל עם ד"ה דאמר ורובו:

גליון הש"ם

גמ' אר"י מעשה בהילני המלכה. עיין עירובין דף לי ע"א תד"ה מיכל ועיין בגליון סימן ס"ז: שם מדרבנן הוא דמחייב. עיין יומא דף פב ע"א בת"י ד"ה בן שמנה וכמ"ש שם היתה מתנמנמת למיתה בעלמא ופק"ל ולא אמרי בגוונא" וכ"ת קטן שא"ל לאמו מדרבנן הוא דמחייב ואיהי בדרבנן לא משגחה מ"ש ועוד וכו'. הא אפי' מדרבנן לא מיחייבה אייהי לאנך לאוסם ולע"ע: תוס' ד"ה יש בה וכו'. לפי חשבון ר"א לעשרים. עי' תוספת תשב"ץ מ"א סימן קכו:

מוסף רש"י

משם ראיה כתמיה (לקמן כח.).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com